

ANDIRININ GÖKSUNA BAĞLANMASI

II. Abdülhamit Döneminde Andırın'ın İdari Yapısında Meydana Gelen Değişiklik

XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Osmanlı Devleti'nde Ermeni olayları giderek şiddetini arttırıyordu. Bu olayların vuku bulduğu yerlerden biride Zeytun kazası bölgesi idi. Zamanla Ermeni olayları Andırın kazası ve buraya bağlı Geben Karyesi ve Göksun nahiyesine de sıçramıştır. Ayrıca Zeytun Ermenilerinin Haçin(Saimbeyli) Ermenileri ile olan münasebetleri de artmıştır. Bu ilişkiler bölgede huzursuzlukların yaşanmasına yol açacaktır. Bu sırada Göksun nahiyesinin bağlı olduğu Andırın kazası Haçin ve Zeytun kazalarında uzak olduğu için Göksun bölgesinde asayişin sağlamak için bazı tedbirlere başvurulmuştur. Bu tedbirlerden biride Göksun'un Haçin ve Zeytun'a yakın olması nedeniyle Göksun nahiyesinin Kaza yapılarak Andırın nahiye konumuna düşürülmesi ve Göksuna bağlanmasıdır. Bu durumda ulaşım ve haberleşmenin daha seri yapılacağı düşünülmektedir.

1899 yılında başlayan Göksun'un 3. sınıftan kazaya dönüştürülerek Andırın'ın 1. Sınıf nahiye yapılması çalışmaları 1907 yılına değin sürmüştür ve bu tarihte alınan bir kararla Andırında bulunan kaza merkezinin Göksun'a nakledilmesi ve Andırın'ın nahiye yapılması kararı alınmıştır. Bu süreç devam ederken Andırın halkının bu durumu engellemek için girişimlerde bulundukları ancak bu teşebbüslerin kararı etkilemediğini görüyoruz. Böylece Andırın 1907 yılından 1925 yılına kadar Göksun kazasına bağlı bir nahiye olarak yapısını devam ettirmiştir.

Andırın'ın idari yapısında yaşanan bu değişiklik Andırın halkını rahatsız etmiştir. Andırın köy muhtarları, imamları ve Ermeni temsilcileri kaza merkezinin Andırında kalması için birçok kez girişimlerde bulunmuşlardır.¹ Bu dilekçenin birinde kısaca şu görüşler dile getirilmiştir.

“on iki bin nüfusa ulaşan Andırın kazasının genişliği itibarıyla teşkilatta önemli mevkisine binaen fırka-i islahiye kararıyla tesis olunan merkezi hükümet badel iğtişaş ahali tarafından ianeten ve müceddeden ve tanzimen kırk elli bin kuruş mesarifle hükümet konağı ve karakol hane inşa edilmiş kazanın merkez kaza olmasından dolayı imar ve bayındırlık işleri kolaylaşmakta iken bu sene Andırın yirmi dört saat uzakta bulunan Göksun nahiyesi kaza teşkil ve merkezi hükümet oraya nakledilerek büyük harcamalar yapılarak meydana gelen hükümet konağı ile karakol hane terk ve harabeye yüz tutacaktır. Andırın kazası kırk yedi köy ve on iki bin nüfustan ibaret olup Göksun ile Andırın Arasındaki Meryemçil beli ekim ayından itibaren nisan ayına kadar karla kaplı olduğu ve buradan geçişin kesildiği vurgulanmıştır”²

Bu dilekçe ve bunun gibi birçok dilekçede Andırın halkı Göksun'un Andırına uzaklığından bahsederek ulaşımın beş ay kadar kesildiği vurgusu yapılmış, Göksun'un Çerkez, Kürt ve Türk gibi değişik unsurlardan oluştuğunu, arazini yetersizliğini, düşman saldırısı karşısında Andırın'ın daha emniyetli bir yerde bulunduğunu belirttiler. Ayrıca yine daha önce Ermenilerin Andırın ve çevresine saldırıp halkın can ve malını yağmaladıklarını, Göksun'un Kaza olmasının

¹ Said Öztürk, Ali Sarıkaya, *Göksun Tarihi*, s. 111-112

² Cezmi Yurtsever, s.157

Ermenilerin işine yarayacağını açıklayarak Ermenilerin Andırın'a üstlenmek istediklerini buradan da Kilikya'ya ve Zeytun'a irtibat sağladıklarını söylediler.

Yukarıda anlatılanlar kapsamında Andırın Kazası 1907 yılında kazalığı elinden alınarak nahiyeliğe dönüştürülmüş ve kaza merkezinin taşındığı Göksun'a bağlanmıştır. Bu tarihten Andırın'ın Cumhuriyet tarihinde yeniden kaza olduğu 1925 yılına kadar³ tam 18 yıl Göksun'a bağlı kalmıştır.

³ Hikmet Ateş, *Andırın Tarihi*, lisans tezi s.29